

Fullföljda studier Skaraborg 2.0

- Analys och planering inför fortsatt kraftsamling

Rapport
Susanne Sandgren
Camilla Lindberg

Skaraborgs Kommunalförbund
Projektid: okt 2020 – mar 2022

Innehåll

Bakgrund.....	3
Bakgrund till projektet Fullföljda studier Skaraborg 2.0	4
Projektets syfte	5
Projektets mål.....	5
Vad har vi gjort?	6
Dialoger med barn och unga.....	9
Dialoger med samarbetsparter & politiken.....	10
Informationsfilmer.....	11
Resultat	12
Sprida goda exempel	18
Interaktiv karta	19
Interaktiv karta - arbetsgång	20
Webbinarier.....	21
Avslutande reflektion	22
Reflektioner från projektets arbetsgrupp.....	23
Reflektioner från projektets styrgrupp.....	24
Fortsättning framåt.....	25

Bakgrund

Under den här rubriken kommer du få reda på mer om bakgrunden till projektet, och om dess syfte och mål.

Bakgrund till projektet Fullföljda studier Skaraborg 2.0

I Skaraborg bor nästan 80 000 barn och unga, vilket innebär att nästan en tredjedel av invånarna är mellan 0 – 24 år. 80 000 barn och unga med rätt till likvärdiga och goda förutsättningar att fullfölja sina studier. Det vill säga att gå ur grundskolan med behörighet till gymnasiet och att gå ur gymnasiet med en gymnasieexamen men också att få möjlighet till en andra chans, alternativa vägar till arbete och försörjning.

I Skaraborg har vi arbetat tillsammans med Fullföljda studier sedan 2013. Vi hade då ett tvåårigt projekt där vi identifierade och lyfte fram såväl goda exempel och framgångsfaktorer som gemensamma utmaningar/ utvecklingsområden.

Sedan dess har vi gjort flera insatser och aktiviteter tillsammans, såväl lokalt i respektive kommun/ verksamhet som i samverkan delregionalt och regionalt. Några kommuner har också deltagit i nationella satsningar, t.ex. Mariestad som deltagit i SKR:s utvecklingsprogram Fullföljda studier. Det är fler som fullföljer sina studier idag än 2013, vi har fler goda exempel och vi har en stor gemensam kunskap och kompetens inom området. Vi kan vara stolta, men inte nöjda. Det är fortfarande stora skillnader bland annat beroende på förälders/ vårdnadshavares utbildningsnivå eller i vilken kommun barnet/ ungdomen bor. Vi önskar nu ta nästa steg i arbetet och har kommit att kalla projektet för ett bryggprojekt.

Projektet Fullföljda studier Skaraborg har finansierats av Västra Götalands Regionala utvecklingsnämnd (RUN), Östra hälso- och sjukvårdsnämnden, Skaraborgs Kommunalförbunds tillväxtmedel samt medfinansiering i form av tid från Skaraborgs 15 kommuner och våra samarbetsparter.

Projektets syfte

Fullföljda studier Skaraborg 2.0 - analys och planering inför fortsatt kraftsamling syftar till att mobilisera för nästa steg i Kraftsamling Fullföljda studier Skaraborg.

Projektets mål

- *Kartlägga och sprida erfarenheter, goda exempel och utmaningar kring arbetet med Fullföljda studier*
- *Skapa en digital plattform där Skaraborgs samlade erfarenheter av arbete inom Fullföljda studier kan delas*
- *Skapa förutsättningar för insatser, projekt och satsningar som möter de framkomna utmaningarna/behoven.*

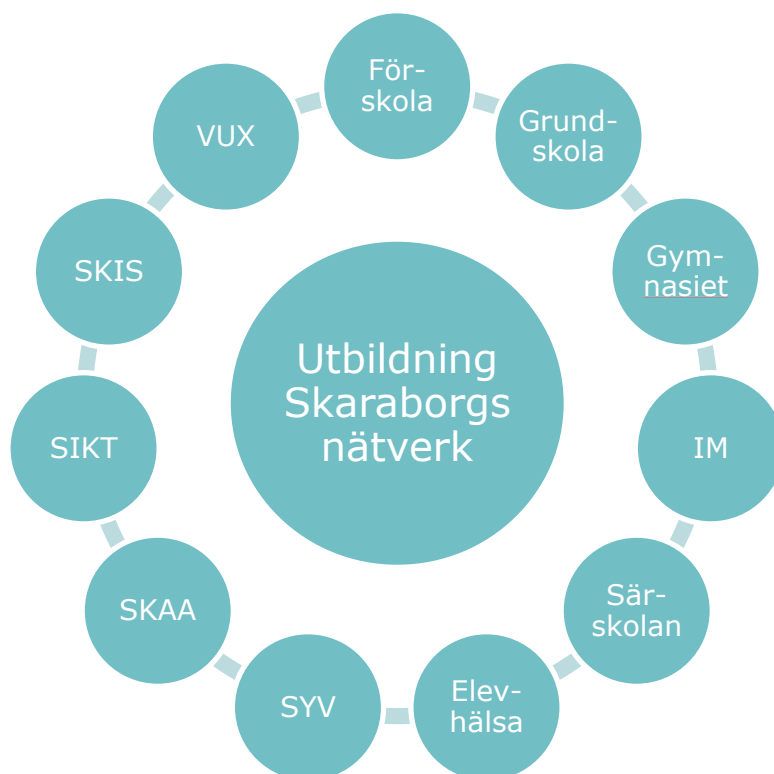

Vad har vi gjort?

Under den här rubriken kommer du kunna läsa mer om de olika dialoger som genomförts under projekttiden, om informationsfilmer som spelats in och visats och om det resultat som framkommit.

Sammanlagt har vi i projektet mött ungefär 650 unika personer vid ett eller flera tillfällen.

Dialoger i Utbildning Skaraborgs nätverk

Dialogerna i Utbildning Skaraborgs nätverk har skett i två delar. Del ett genomfördes under våren 2021, och fokuserade på att informera om projektet och sprida goda exempel från tidigare insatser, samt att identifiera goda exempel respektive utmaningar i förhållande till fullföljda studier för våra barn och unga.

Under del två, som genomfördes hösten 2021, informerades nätverket om det sammanfattade resultatet som framkommit i den första delen av dialogerna, och dialogen fördjupades kring ett eller ett par punkter av det uppkomna resultatet.

Dialogerna utmynnade i ett stort antal goda exempel, varav många finns presenterade i den interaktiva kartan, se avsnittet *Sprida goda exempel – Interaktiv karta*, samt en del utmaningar, se avsnittet *Resultat*.

Dialoger med skolpersonal

Dialoger med skolpersonal har skett vid tre tillfällen i olika kommuner under hösten 2021, med lärare i en åk F-6-skola, med lärare i en åk 3 och med pedagoger på två olika förskolor.

Inom dialogerna har skolpersonalen fått information om projektet samt fått diskutera och reflektera kring det som framkommit i del ett av dialogerna med nätverken inom Utbildning Skaraborg.

Fokus har i mötena med lärarna inom grundskolan legat på motivation/meningsfullhet och med pedagogerna i förskolan på läsning och språkutveckling.

Skolpersonalen var relativt samstämmig med personerna som ingår i de olika nätverken, men lyfte samverkan med vårdnadshavare lite mer.

"Psykisk ohälsa – hur ska man bemöta det? Som lärare kan vi inte behandla. Just nu tar det för lång tid innan eleverna får hjälp på grund av de långa köerna till BUP och så vidare. Vi hinner tappa både eleven och vårdnadshavarna när ärendet drar ut på tiden, och även om man tidigare haft ett gott samarbete med vårdnadshavarna kan det krackelera på grund av frustration över att de inte får den hjälp de ser att deras barn behöver."

"Bemötandet och pedagogens utstrålning – 'Jag vill vara här med er – jag tycker om er och jag vill träffa er' "

"Kulturkrockar, främst mellan personal och vårdnadshavare, till exempel kring kvinnor – män"

Dialoger med barn och unga

Dialoger med barn och unga har skett på olika sätt inom Fullföljda studier Skaraborg 2.0. Dels har vi haft gruppsamtal med dem, och dels har enkäter delats ut. Fokus har vid alla tillfällen varit motivation/meningsfullhet.

Det första gruppsamtalet genomfördes tillsammans med sex elever ur årskurs 3 på en grundskola i Töreboda. Eleverna fick fritt berätta om vad de tyckte gjorde skolan meningsfull respektive mindre meningsfull.

Det andra gruppsamtalet hade samma innehåll, men då var det elever som går på olika gymnasieskolor samt arbetar som Unga kommunutvecklare i Skövde.

De Unga kommunutvecklarna fick sedan i uppdrag av projektets arbetsgrupp att ta fram och distribuera en enkät kopplad till meningsfullhet i skolan till fler elever. Totalt fick enkäten ca 200 svar. En del av svaren är sammanfattade i en kort film, som visades på en spridningskonferens i slutet av februari 2022.

Oavsett ålder hade barnen och ungdomarna en ganska samstämmig bild av vad som gjorde skolan meningsfull respektive mindre meningsfull. Mer om detta i avsnittet Resultat.

"Om läraren är engagerad blir det mer intressant och meningsfullt"

"Bra lärare och meningsfulla uppgifter. En bra lärare gör att man lär sig när de pratar utan att det blir tråkigt. Variation"

"När det finns uppgifter som är på olika nivåer, svåra när man är bra och lätta när man tycker det är svårt"

"Man kan lära sig sånt som man behöver när man är vuxen, som att räkna matte om man ska jobba i en affär eller skriva så man kan skriva på proffskontrakt"

Dialoger med samarbetsparter & politiken

Inom projektet har vi vid flera tillfällen haft dialoger med olika samarbetsparter, både från civilsamhälle och offentliga verksamheter. Fokus vid dessa tillfällen har varit samverkan, och specifikt samverkan mellan skolan och andra aktörer.

Det har varit värdefullt för oss att få in reflektioner från andra verksamheter som arbetar med barn och unga.

Under projektets gång har Barn- och utbildningsnämnderna i samtliga Skaraborgs 15 kommuner fått ett erbjudande om att få information om pågående arbete inom Utbildning Skaraborg. Sex kommuner (Essunga, Karlsborg, Lidköping, Skövde, Tidaholm och Vara) har visat intresse och fått besök.

"En mycket angelägen samhällsfråga, skolan är inte ensam arena. Från olika håll bygger vi rum och broar där vi möts för att komma vidare"

"Föräldrastöd till föräldrar vars barn blir utsatta – men också för föräldrarna vars barn utsätter klasskamrater för mobbing och kränkningar"

"Samhället in i skolan och skolan ut i samhället. För mycket är ok i skolan utan konsekvenser."

Informationsfilmer

Under våren 2021 sände vi vid olika tillfällen två informationsfilmer som fokuserade på två projekt som har genomförts eller håller på att genomföras i Skaraborg, En skola för alla samt Utbildningskonceptet Trygghet & Studiero.

Dessa filmer visades vid två olika informationsmöten, där vi också informerade om projektet. Filmerna går att se i efterhand på Skaraborgs Kommunalförbunds Youtubekanal.

En skola för alla, med Camilla Stenson:

<https://www.youtube.com/watch?v=AO3mUktOHMg>

Utbildningskonceptet Trygghet & Studiero, med Susanne Sandgren:

<https://www.youtube.com/watch?v=b16LQsWw5cI>

Resultat

Dialogerna med olika professioner samt barn och unga gav oss ett stort material att bearbeta. Vi fått fram många goda exempel, som vi har hjälpt till att sprida genom den interaktiva kartan (se *Sprida goda exempel – Interaktiv karta*) samt webinarier, men också några utmaningar, som vi efter att ha kategoriserat samlat under följande rubriker:

- Samverkan
- Koll och uppföljning
- Bemötande / relationer
- Motivation
- Psykisk hälsa
- Livsvillkor och levnadsvanor
- Nyanländas lärande (migration och utbildning)
- Språkutveckling
- Samverkan skola och arbetsliv

Dessa rubriker kommer vi på de närmaste sidorna förklara lite närmare.

”Vi har skapat en skola som har som norm att alla är studiemotiverade, väluppfostrade och ska lyckas”

Samverkan

Samverkan handlar om både samverkan

- mellan olika professioner inom skolan, som till exempel elevhälsa och pedagoger
- mellan skola och andra aktörer som arbetar för och med barn och unga, som socialtjänsten, hälso- och sjukvård med flera
- mellan skola och hem/vårdnadshavare

Samverkan inom skolan samt med andra aktörer lyftes i både dialogerna med nätverk och skolpersonal, medan samverkan med vårdnadshavare främst lyftes i dialogerna med skolpersonal. Framför allt är det ett behov av ökad medvetenhet, kunskap och metoder som efterfrågas.

"Samverkan – hur kan man samverka med ALLA instanser kring en familj?"

"Om man är ifrågasatt av vårdnadshavare är det ett näst intill omöjligt uppdrag att motivera eleverna"

Koll och uppföljning

Under rubriken Koll och uppföljning har framkommit att det framför allt är i övergångar mellan skolformer och mellan stadier i grundskolan som utmaningarna återfinns, hela vägen från förskola upp till gymnasieskolan.

Inom Koll och uppföljning finns också närvaro- och frånvaroarbete.

*"Hur får vi eleverna till skolan?
Stötta föräldrarna att det är viktigt för deras barn att komma till skolan"*

"Hemmasittare går ner i åldrarna"

Bemötande/ relationer

Här handlar det om relationer mellan barn/elev och vuxen, om relationer mellan barn/elev och barn/elev, samt vuxen och vuxen. Dessutom kommer relationen till vårdnadshavare in även här.

Det handlar också om normkritiskt arbete och om delaktighet och inflytande.

"Det är viktigt att eleverna trivs och känner sig trygga, och det når man långt mot genom att bygga relationer"

"Viktigt med starten! Bygga relation med både elev och vårdnadshavare från början"

Motivation

Det här är en utmaning som upplevs inom alla åldrar. Här eftersöks utveckling genom kunskap, arbetsätt och verktyg för elevers delaktighet, studieteknik och lektionsdesign, klassrumsledarskap. Det handlar också om inre respektive yttre motivation.

"Anpassar lite för mycket i grundskolan. Vi har skapat andra former så länge så att det finns en förväntan på att de kommer fortsätta skapas. Våra anpassningar kan ställa till det i längden. Vad kostar flexibiliteten för en ungdom?"

"Fler elever upplever skolan som tråkig och inte speciellt lustfylld. Vad beror det på?"

"Elever som blir behöriga, men som inte kommer in på det program de önskar, och därför inte är motiverade och kanske inte får en gymnasieexamen."

"Mål! Att få så bra förutsättningar som möjligt för gymnasiet eller framtida yrken"

Psykisk hälsa

Här är upplevelsen att elever saknar strategier för att hantera livets normala upp- och nedgångar. Man har också en upplevelse av att den psykiska ohälsan ökar.

"Psykisk ohälsa – hur arbetar vi med den elevgruppen? Vad gör pandemin med hemmiljön? Konflikterna har ökat!"

"Vi ser att sjukvården inte sällan sjukskriver elever som inte mår väl och vi ser att det inte är rätt väg att gå. Det ökar distanseringen från skolan, sammanhanget och den friskfaktor som skolan faktiskt kan utgöra."

Livsvillkor och levnadsvanor

Här handlar det om bland annat skärmvanor, sömn, kost och rörelse.

"Det är oroande att så unga elever tycker skolan är tråkig. Beror det på spelande/surfplattor/datorer/mobiler på fritiden? De är så vana att byta aktivitet så fort det blir lite tråkigt!"

"Unga lever i två världar, den virtuella och den verkliga"

Nyanländas lärande

Nyanländas lärande innefattar såväl språkutveckling som övrigt lärande och möten mellan olika kulturer.

"Flerspråkighet – vad gynnar alla?"

"Elever i särskolan med ett annat modersmål – hur möter vi dem på bästa sätt? Här handlar det både om språk och kultur"

Språkutveckling

Här handlar det såväl om det lilla barnets språkutveckling, som om de äldre ungdomarnas språk, till exempel om upplevelsen att både läsning och skrivning har försämrats hos äldre elever.

"Det är en utmaning att få alla barn att komma till förskolan, vilket bland annat kan påverka deras språkutveckling"

"Involvera biblioteken!"

"Svenska språket upplevs som sämre och sämre, oavsett om eleverna är födda i Sverige med svenska föräldrar eller utomlands"

Samverkan skola – arbetsliv

Samverkan mellan skola och arbetsliv lyfts i olika aspekter, från prao/praktik till samarbete för att till exempel komma på studiebesök till företag i sitt närområde.

”Svårt att utöka yrkesprogrammen utifrån APL-perspektivet. Vi behöver kroka arm med branschen”

”Hur får vi till branscher som tar emot alla våra ungdomar?”

”Risk att vi ser eleverna bara som elever och inte som ungdomar. Det är inte alltid skola som är det rätta, den raka vägen för alla ungdomar. Andra aktörer, som AF, branscherna, VUX, behöver komma in.”

Sprida goda exempel

Under den här rubriken kommer du kunna läsa mer om den interaktiva kartan som tagits fram under projektiden, och om de webinarier vi haft för att sprida goda exempel.

Goda exempel definieras som insatser eller arbetssätt som personal inom förskola, skola eller fritidshem upplever gör skillnad för att få fler elever att nå fullföljda studier.

Interaktiv karta

Ett av målen för projektet är att sprida de goda exempel vi har i Skaraborg, både sådant som genomförts tidigare och sådant som är på gång i dagsläget. Ett av de sätt vi har gjort detta på är genom en interaktiv karta.

På utbildning Skaraborgs hemsida finns en interaktiv karta där kommunerna kan dela med sig av det de gör bra, och är lite stolta över. Syftet med kartan är att man ska kunna lära av varandra för att nå en högre måluppfyllelse genom att hitta nya arbetssätt som grundar sig i det systematiska kvalitetsarbetet.

Dessutom ska kartan bidra till att sprida de framgångsfaktorer som finns i våra kommuner, skapa nyfikenhet och visa upp de goda exemplen.

Gör en kommun något riktigt bra, vill vi att det ska kunna spridas och användas på fler ställen, istället för att stanna inom en kommun eller en enhet. I Skaraborg finns mycket kunskap och erfarenhet, vilket känns viktigt att lyfta och sprida för att lära av varandra.

Kartan visar en ögonblicksbild, och har självklart möjlighet till vidareutveckling. Den kommer också behöva uppdateras med jämna mellanrum, men då projektet avslutas finns det 55 olika goda exempel listade i kartan.

Den interaktiva kartan:

utbildningskaraborg.se/interaktivkarta

*”Ett underlag som
stimulerar
kommunkollegialt
lärande”*

Interaktiv karta - arbetsgång

Varje skolchef i Skaraborgs 15 kommuner fick i uppdrag att utse kontaktpersoner, som projektets arbetsgrupp sedan intervjuade. Ibland var det en person, ganska ofta flera. I intervjuerna försökte vi hålla ett öppet och tillåtande förhållningssätt, där fokus var att "berätta om det man är stolt över, få en möjlighet att skryta lite".

*"Det är bra att ta sig tid till
kommungemensam
reflektion, för att få en
helhetsbild av vad som
pågår i kommunen"*

Det har varit en stor spridning i det som tagits upp, vilket vi har sett som positivt för att få en bredd i det som finns med i kartan, så länge den röda tråden är fullföljda studier på något sätt. Exempelen sträcker sig från organisatoriska arbetssätt till aktiviteter som direkt berör barn och elever, och allt däremellan.

Under samtalen har vi fört anteckningar, och vi har också fått ta del av en del nedskrivna rutiner, dokument och så vidare.

För att få en överblick över alla de olika goda exemplen kategoriserade vi dem. Vi begränsade oss också till runt 4-6 exempel per kommun, men det har sedan utvecklats och utökats efter att den första sammanställningen blev klar.

Efter att vi gjort sammanställningen återkopplade vi till kontaktpersonerna för att stämma av att vi uppfattat det som sagts på rätt sätt.

Kartan publicerades sedan på

utbildningskaraborg.se/interaktivkarta

i slutet av oktober 2021.

Webbinarier

I höstas bjöd vi in intresserade inom Utbildning Skaraborg till två webinarier som var cirka 45 – 60 minuter långa.

Det ena webinariet hette Vad är vad? och gav en grund i olika begrepp, som jämlikhet, jämställdhet, normer och annat. Det andra hette Må bra i skolan, och var ett gott exempel från Karlsborgs kommun om hur man arbetat med psykisk hälsa på högstadiet.

I båda webinarierna fanns möjlighet att ställa frågor via chatt till föredragshållarna.

"Hur viktigt det är att vara medveten om sina egna värderingar och normer"

"Jättebra konkret exempel på arbete som gjorts! Och att det finns färdigt material som även andra kommuner kan använda sig av är klockrent, så himla bra! Tack för att ni spred detta vidare :)"

"Webbinarium i denna form skulle kunna kopplas till kommunens SKA-arbete (års-hjulet) i vissa fall. Om föreläsningarna tas om hand på ett klokt sätt skulle det kunna öka kvalitén och likvärdigheten på sikt i kommunen och i Skaraborg"

De inspelade webinarierna finns att ta del av på Skaraborgs Kommunalförbunds Youtubekanal.

Vad är vad? – Camilla Stenson

<https://youtu.be/nU6jvPBw1XI>

Må bra i skolan – Karlsborgs kommun

<https://www.youtube.com/watch?v=Rw25p4YoEm8>

Avslutande reflektion

Under den här rubriken kommer du kunna läsa om reflektioner från arbetsgrupp och styrgrupp, samt om sammankopplingen med parallella processer.

Reflektioner från projektets arbetsgrupp

Under projektets gång har vi i stor utsträckning sett värdet av att ha dialoger med våra målgrupper, istället för till exempel enkäter. Dialogerna blir ett levande samtal, som inte bara har fått som syfte att få in underlag och information, utan även startat igång tankar och processer hos såväl oss inom arbetsgruppen som hos de personer och grupper vi har haft dialog med.

Vi tar också med oss vikten av att ha med alla delar av verksamheten och dess styrkedja i dialogerna, från chefer på olika nivåer till personal ute i verksamheterna och inte minst barn och unga. Uppfattningen om hur värdefullt och viktigt det är att tala *med* barn, inte bara *om* barn har också förstärkts.

Dessutom ser vi tydligt vilken styrka det är att Skaraborg har och fortsätter att utveckla sin dela-kultur, där värdet av att lyfta och sprida goda exempel har nämnts flera gånger av de som involverats i projektet på olika sätt. Att involvera och lyfta många olika verksamheter och personer genom våra webinarier, den interaktiva kartan och konferensen har också mottagits positivt.

Under projektets gång har vi provat olika sätt att sprida information och goda exempel, och vi ser att de "nya" formerna, som kortare webinarier - information med efterföljande möjlighet att ställa frågor - och filmer, uppskattas och gör att tillgängligheten ökar då man kan se dem i efterhand.

Vi ser även vikten av att ha ett "helikopterperspektiv", att se helheten såväl i en kommun, i delregionen eller i hela regionen, och kunna samverka på alla dessa nivåer.

Reflektioner från projektets styrgrupp

Under projektets gång har begreppet Fullföljda studier vidgats och förståelsen för hur mycket som ingår i begreppet har ökat. De goda exempel som visats i olika sammanhang har haft olika ingångar, till exempel behov i verksamheten, forskning eller önskemål från vårdnadshavare. Det visar att vi inte ska låsa fast oss vid enbart ett sätt att arbeta.

Trots att projektet genomfördes under en pandemi, har tidsplan kunnat följas och allt har kunnat genomföras. Framåt ska vi tänka "utvecklingsarbete" istället för "projekt" – det är utveckling och förbättring det handlar om, även om projektformen med extern finansiering medför att det är möjligt att genomföra mer. Vi behöver också tänka på att informera om vårt arbete i alla led av styrkedjan, från politiken till de verksamhetsnära.

Vi behöver göra ett omtag i tanken och alltid *starta* med att involvera barn och unga, eftersom det är de vi arbetar för. Det är lätt att starta med vuxna som tror de vet vad barn och unga behöver och tänker, istället för att fråga barn och unga direkt.

Under konferensen sa vår unga medkonferencier att något unga vill ha är en "lärare det går att hänga med". Vi måste komma ihåg att ungdomar och vuxna använder språket på olika sätt, och att de ord vi använder inte alltid behöver vara motsättningar. Att "hänga med" är det pedagoger och medarbetare inom utbildning kallar relationsskapande. En professionell och kunnig lärare ger för eleverna ofta en känsla av att lärare går att prata med, att just hänga med. Genom att utgå från det professionella kan eleven ofta känna sig väl omhändertagen.

"Börja med barn och unga!"

Fortsättning framåt

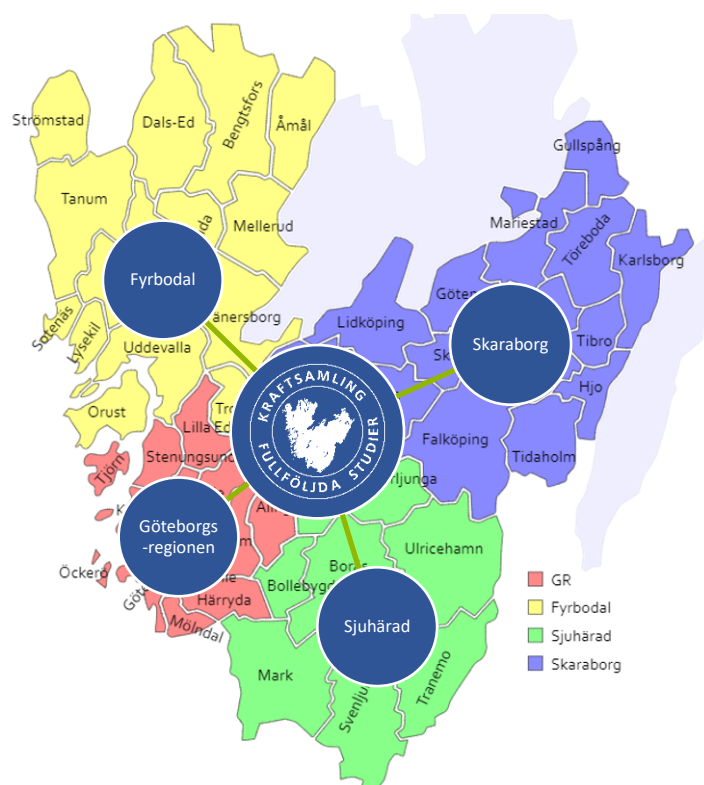
Under den här rubriken kommer du kunna läsa om hur arbetet med fullföljda studier fortsätter framåt i Skaraborg, samt rekommendationer utifrån det som framkommit under projektiden.

Fortsättning framåt

Det fortsatta gemensamma arbetet med fullföljda studier i Skaraborg kommer till stor del att hanteras inom den delregionala *Kunskapsnod fullföljda studier Skaraborg*, som bildats som en direkt följd av den regionala *Kraftsamling fullföljda studier*. Denna kunskapsnod är en av fyra i Västra Götaland, vilket medför att det regiongemensamma samarbetet ska öka.

In i kunskapsnoden tar vi med alla de resultat, lärdomar och reflektioner vi har gjort under tiden med projektet *Fullföljda studier Skaraborg 2.0*. Vi tar också med oss vikten av att se helheten, med alla de parallella processer som pågår både inom Skaraborg och inom hela Västra Götalandsregionen.

Framförallt tar vi med känslan av att vi har mycket kompetens och kunskap i Skaraborg och att vi *vill* och *kan* lära av varandra. Dessutom ser vi att vi vill fortsätta prata *med* barn och unga istället för *om* dem. Som en del av detta ser vi möjligheten att samarbeta med de kommuner i Skaraborg som har Unga kommunutvecklare anställda.

Vad och hur?

Utifrån det som framkommit under projektet Fullföljda studier Skaraborg 2.0, har arbetsgruppen tagit fram några rekommendationer kring *vad* man bör arbeta vidare med, och *hur* arbetet bör fortsätta under nästa steg på resan mot fullföljda studier.

Vad

Vad som bör arbetas vidare med utgår från fyra inriktningar:

- **Psykisk hälsa**

Främjande och förebyggande insatser samt stöd och vård med barnets/den unges behov i centrum.

Här bör vi prioritera arbetet med partssamverkan för att utveckla samverkan mellan bland annat skola, elevhälsa, hälso- och sjukvård och socialtjänst. Dessutom bör vi sprida kunskap om verktyget *Arbetsplatsöverenskommelse* från Utbildningskonceptet Trygghet & Studiero för att fler ska kunna nyttja detta, vilket hjälper arbetsplatser att nå en samsyn i praktiken.

- **Föräldrar som resurs**

Förstärka och tillgängliggöra stöd till vårdnadshavare.

Här bör samverkan mellan skola och vårdnadshavare stärkas, till exempel genom föräldraskapsstöd till föräldrar med barn i olika åldrar. Vi föreslår ett gemensamt utvecklingsarbete mellan flera kommuner för att utveckla detta.

- **Läsning och språkutveckling**

Identifiera och ge stöd kring språkutveckling samt främja en god läsförmåga.

Här bör vi fortsätta dela goda exempel kring att stärka språkutvecklingen för både yngre och äldre barn och ungdomar.

- **Motivation och framtidstro**

Öka barn och ungas motivation för studier, anknytning till skolan samt tillit och tilltro till sig själv, samhället och framtiden.

Här ser vi att man kan göra ett gemensamt utvecklingsarbete kring bland annat övergångar, bemötande, samverkan skola och arbetsliv, främjande av närvaro med mera.

Hur

Vi ser ett stort värde i att hela tiden involvera barn och unga och få deras röster på utvecklingsarbeten, för att prata *med* barn och inte *om* barn.

Det är också viktigt att vi i de initiativ vi tar, försöker nå och förankra i alla delar av styrkedjan. Vi ser även vikten av ett gemensamt språk i hela styrkedjan, till exempel kring begreppen *främjande*, *förebyggande* och *åtgärdande*, samt *frisk-* och *riskfaktorer*.

Kommunerna ansvarar för sitt eget systematiska kvalitetsarbete, och det vi gör gemensamt i Skaraborg ska utgå från kommunernas behov och ge stöd till det lokala arbetet. I det gemensamma arbetet behöver inte alla Skaraborgs 15 kommuner delta aktivt i alla delar, men däremot ska alla kunna ta del av resultat för att lära av och inspireras av varandra.

Vi ser att förbättringsarbetet kring motivation och framtidstro är väl lämpat att söka projektmedel kring, för att i högre grad möjliggöra utvecklingsarbete. Projekt ska alltså användas där det är relevant och vi ser att det är lämpligt, men behöver inte användas för allt.

